

20111332960

АГЕНЦИЈА ЗА ХРАНА И ВЕТЕРИНАРСТВО

Врз основа на член 44 став 4 точка 14 и член 81 став 6 од Законот за безбедност на храната („Службен весник на Република Македонија“ бр. 157/10 и 53/11), директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА НАЧИНОТ И ПОСТАПКАТА НА ЗЕМАЊЕ ПРИМЕРОЦИ ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА РЕЗИДУИ ОД ПЕСТИЦИДИ ВО ХРАНАТА ВО РАМКИ НА ОФИЦИЈАЛНАТА КОНТРОЛА (*)

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат начинот и постапката на земање примероци од храна од растително и животинско потекло во рамки на официјалната контрола со цел да се одреди нивото на резидуи од пестициди.

Член 2

Начинот и постапката на земање примероци од храна од растително и животинско потекло во рамки на официјалната контрола утврдени во овој правилник е со цел да се одреди нивото на резидуи од пестициди утврдени во Прилог 1 од Правилникот за општи барања за безбедност на храната() односно со цел да се одреди усогласеноста со максимално дозволените нивоа на резидуи од пестициди.

Член 3

Начинот и постапката на земање примероци од храна од растително и животинско потекло во рамки на официјалната контрола утврдени во овој правилник не се однесува на стратегијата за земање мостри, нивоата на земање мостри и фреквенцијата како што е утврдено во Правилникот за начинот на вршење на мониторинг и контрола на присуството на резидуи и контаминенти во живите животни и храната од животинско потекло, начинот на вршење на официјалните контроли и постапките за мониторинг и контрола на резидуи и недозволените супстанции и мерките кои се преземаат во случај на сомнение и на позитивен наод на присуство на резидуи и недозволените супстанции (Службен весник на Република Македонија бр. 80/11 и 86/11 година).

Член 4

Примероците наменети за официјалните контроли за определување на нивото на резидуи на пестициди во и на овошјето и зеленчукот и во производите од животинско потекло, треба да се земаат во согласност со постапките и методите кои се утврдени во овој правилник.

Член 5

Целта на постапките и методите за земање примероци е да се овозможи добивање на репрезентативна мостра од серијата за анализа за да се одреди усогласеноста со максималното дозволено ниво на резидуи од пестициди утврдени во Прилог 1 од Правилникот за општи барања за безбедност на храната и во отсуство на максималното

(*)Со овој правилник се врши усогласување на Директивата 2002/63/ЕК од 11 јули 2002 година со која се воведуваат методите на Заедницата за земање мостри за службените контроли на резидуи од пестициди во и на производи од растително и животинско потекло (CELEX број 32002L0063).

дозволено ниво на резидуи со други максимално дозволени нивоа на резидуи како што се оние кои се утврдени во Кодекс Алиментариус.

Методите и постапките кои се утврдени во овој правилник се во согласност со препораките на Кодекс Алиментариус.

Член 6

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

а) Примерок или мостра е една или повеќе единици избрани од популација на единици или партија материјал избрани од поголемо количество материјал.

б) Репрезентативна мостра е примерок или мостра која е наменета да биде претставник на серијата, животното и слично, во поглед на содржината на резидуи од пестициди и, не е неопходно, во поглед на другите атрибути.

в) Максимално дозволени нивоа на резидуи од пестициди (МДНР) се горните дозволени граници на концентрации на резидуи на пестициди во храна или храна за животни кои можат да бидат токсиколошки прифатливи, а се засноваат на податоци кои потекнуваат од добра земјоделска пракса.

г) Аналитичка порција е репрезентативно количество од материјалот кој се отстранува од аналитичката мостра, со правилна големина за мерење на концентрацијата на резидуи.

д) Аналитичка мостра е материјалот подготвен за анализи од лабораториската мостра, со сепарација на порцијата на производот кој треба да се анализира и потоа да се меша, дроби, да се исецка и слично, за отстранување на аналитичките порции со минимална грешка при земањето мостри.

ѓ) Збирна мостра/агрегатна мостра за производи кои не се месо и живина претставува комбинираниот и добро измешаниот агрегат од примарните мостри земени од серијата.

е) Збирна мостра/агрегатна мостра за месо и живина е примарната мостра која се смета за еквивалентна со збирната мостра.

ж) Лабораториска мостра е репрезентативно количество материјал отстранет од збирната мостра која е испратена од лицето кое ја зема мострата до или примена од страна на лабораторијата.

з) Серија е количество храна доставено во исто време и за кое лицето кое ги зема мострите е запознаено дека има униформни карактеристики како што се потеклото, производителот, вид, пакувач, вид на пакување, ознаки, испраќач итн.

с) Примарна мостра/дополнителна мостра е една или повеќе единици земени од исто место во серијата.

и) Земање мостри е постапка на земање и формирање на мостра.

ј) Лице кое зема мостри е лице обучено за земање мостри и овластено од страна на соодветните надлежни органи, инспекциски тела и сертификациони тела.

к) Големина на мостра е бројот на единици производи или количество материјал кои ја сочинуваат мострата.

л) Единица е најмала одделна порција во серијата која треба да се земе за да ја претставува целата или дел од примарната мостра.

Член 7

МДНР за растенија, јајца или производи од млеко го вклучува и максималното ниво кое се очекува да се појави во сложената мостра, што потекнува од повеќе единици на третирани производи и кое е наменето да претставува просечно ниво на резидуи во една серија.

МДНР за месо и живина го вклучува максималното ниво кое се очекува да се појави во ткивото на индивидуални третирани животни или птици.

МДНР за месо и живина се применува на збирна мостра која потекнува од единствена примарна мостра.

МДНР за производи од растително потекло, јајца и производи од млеко се применуваат на сложена збирна мостра која потекнува од една до десет примарни мостри.

Член 8

Аналитичка мостра е материјалот подготвен за анализи од лабораториската мостра, со сепарација на партијата на производот кој треба да се анализира и потоа да се меша, дроба, да се исецка и слично, за отстранување на аналитичките порции со минимална грешка при земањето мостри.

За земање и формирање на аналитичката партија може да се користи инструмент за земање мостри.

Подготовката на аналитичката мостра треба да ја рефлектира постапката која била користена при поставување на МДНР и порцијата на производот која треба да биде анализирана може да вклучува делови кои вообичаено не се консумираат.

Член 9

Примарните мостри треба да бидат земени во доволна количина за да обезбедат материјал кој ќе овозможи од збирната мостра да бидат земени сите лабораториски мостри.

Во случај кога одделните лабораториски мостри се подготвуваат за време на земањето и собирањето на примарните мостри од серијата тогаш збирната мостра претставува идеален збир од лабораториските мостри.

Член 10

Лабораториската мостра може да биде целата збирна мостра или дел од збирната мостра.

Единиците не треба да се расекуваат или кршат со цел да се добијат лабораториски мостри, со исклучок на под-поделбата на единици од Табела 3 дадена во Прилог 1, кој е составен дел од овој правилник. Може да се направат и репликативни лабораториски мостри.

Член 11

Кога пратката се состои од серии кои може да се идентификуваат дека потекнуваат од различни примарни производители, секоја серија мора одделно да се разгледува.

Сомнителна серија е онаа серија за која постои сомнеж дека содржи прекумерно количество резидуи, од било која причина.

Несомнителна серија е онаа серија за која не постои причина за сомнеж дека може да содржи прекумерно количество резидуи.

Пратката може да се состои од една или повеќе серии.

Кога големината или граничните точки на секоја серија во големите пратки не е навремено воспоставена, секоја серија вагони, камиони, бродови и слично, може да се смета за одделна серија.

Серијата може да се меша со помош на процес на гранулирање или преработка.

Член 12

Местото од кое е земена примарната мостра од серијата треба да се одбира по случаен избор, но во случај кога ова е физички непрактично, мострите треба да се земат од место по случаен избор од достапните делови на серијата.

Бројот на единици потребен за примарната мостра треба да се одреди според минималната големина и бројот на потребни лабораториски мостри.

За растенија, јајца и производи од млеко, во случај кога повеќе од една примарна мостра се зема од серијата, секоја треба да биде со приближно слични пропорции како збирната мостра.

Единиците може да бидат распределени по случаен избор со цел да се реплицираат лабораториските мостри во времето на собирање на примарните мостри, во случаи кога единиците се со среден и голем обем и мешањето на збирната мостра нема да придонесе лабораториската мостра да биде порепрезентативна, или кога единиците (на пример: јајца, меко овошје) може да се оштетат при мешање.

Кога примарните мостри се земаат на интервали при натовар или истовар на серијата, местото од кое се земаат мострите е во зависност од времето.

Единиците не треба да се сечат или кршат за да се добијат примарни мостри, освен кога под-поделбата на единиците е назначена во Табела 3, во Прилог 1 на овој правилник.

Член 13

Земањето мостри може да се врши со инструмент или алатка за земање мостри.

Алатка како што е лопатка, црпалка, сврдел, нож или стрела се користат за одделување на единицата од групниот материјал, од пакувањата (гајби, канти, итн.) или од единиците на месо или живина кои се премногу големи за да бидат земени како примарни мостри.

Алатка како што е кутија за земање мостри што се применува за да се подготви лабораториска мостра од комбинираната мостра или за да се подготви аналитички дел од некоја аналитичка мостра.

Специфичните инструменти за земање мостри се пропишани во ISO и IDF стандардите.

За материјалите како што се рефус листови, раката на лицето кое зема мостри може да се смета како инструмент за земање мостри.

Инструментите за земање мостри од житни растенија, мешункасти растенија и чаеви се пропишани во ISO препораките, а оние инструменти кои се потребни за производи од млеко се пропишани во IDF (Меѓународна федерација на млекопроизводители).

Член 14

Лицето кое зема мостри ги следи сите постапки кои водат кон и кои вклучуваат подготовка, пакување и испорака на лабораториските мостри.

Лицето од став 1 на овој член треба да знае дека е неопходно доследно придржување кон назначените постапки за земање мостри, да обезбеди комплетна документација за мострите и да работи во тесна соработка со лабораторијата.

Член 15

Идентификување на единица од свежо овошје и зеленчук се врши за секое цело овошје, зеленчук или нивен природен куп (на пример, грозје) треба да формира единица, со исклучок на случаите кога тие се мали.

Единиците на пакувани мали производи може да бидат идентификувани како пакувани производи, како што е објаснето во член 18 од овој правилник.

Единица може да се креира и со користење на алатка за земање на мостри без при тоа да се оштети материјалот.

Свежото овошје или зеленчук не треба да се сечат или кршат со цел да се добијат единици.

Јајцата не треба да се сечат или кршат со цел да се добијат единици.

Член 16

Идентификување единица од големи животни или делови од големи животни или нивни органи се врши кога од делови или цели одделни делови или органи на големи животни, може да се формираат единици.

Единици може да се формираат со расекнување на деловите или органите од големите животни.

Член 17

Идентификување на единица од мали животни или делови од мали животни или нивни органи се врши кога секое цело животно или цел дел или орган на животното може да претставува единица.

Во случај кога се пакувани, единиците може да се идентификуваат како што е наведено во член 18 од овој правилник .

Единица може да се креира и со користење на алатка за земање на мостри без при тоа да се влијае во поглед на резидуите.

Член 18

Идентификување на единица од пакувани производи може да се врши во случаи на пакувани производи како единици ќе се сметаат најмалите одделни пакувања.

Во случај кога најмалите пакувања се премногу големи, од нив мора да се земаат мостри како од рефусен материјал, како што е наведено во член 19 од овој правилник.

Во случај кога најмалите пакувања се премногу мали единица се формира од повеќе мали пакувања.

Член 19

Идентификување на единица од рефусни производи и големи пакувања (гајби, канти, пита кашкавал и слично) се врши кај рефусни производи и големи пакувања кои сами по себе се премногу големи за да се сметаат како примарни мостри, единиците се креираат со помош на алатка за земање мостри.

Член 20

Мерките на претпазливост кои треба да се превземат се дел од постапката за земање мостри.

Контаминацијата и расипувањето на мострите мора да се спречи во сите фази бидејќи тие може да влијаат на аналитичките резултати.

Од секоја серија која се проверува за усогласеност, мострата мора да биде одделно земена.

Член 21

Минималниот број на примарни мостри кои се земаат од серијата се одредува со помош на Табела 1, а во случај на сомнителна серија на месо или живина се одредува со помош на Табела 2 од Прилог 1 на овој правилник.

Секоја примарна мостра треба да биде земена од местото на серијата одбрано по случаен избор, колку што е практично.

Примарните мостри треба да содржат доволно количество материјал од серијата за да ја обезбедат количината која е потребна за лабораториската мостра.

Член 22

Постапките за подготовка на комбинирана мостра од месо и живина се опишани во Табела 3, дадена во Прилог 1, кој е составен дел од овој правилник.

Секоја примарна мостра се смета за посебна комбинирана мостра.

Постапките за подготовка на комбинирана мостра од растителни производи, јајца или млечни производи се опишани во Табела 4 и 5, во Прилог 1, на овој правилник.

Примарните мостри треба добро да се измешаат и да се искombинираат за да се образува комбинираната мостра, ако е изводливо.

Доколку мешањето за да се образува комбинираната мостра е несоодветно или неизводливо, можат да се следат следните алтернативни постапки.

Во случај кога единиците можат да се оштетат (и со тоа да се влијае на резидуите) со процес на мешање или подразделување на комбинираната мостра, или кога големите единици не можат да се мешаат за да се добие подеднаква распределба на остатоците, единиците треба да бидат распределени произволно при самото земање на примарните мостри. Во овој случај, резултатот што се применува треба да биде средна вредност од точните резултати, добиени со лабораториска анализа на мострата.

Член 23

Кога збирната мостра е поголема отколку што е потребно за лабораториска мостра, таа треба да се подели за да се добие репрезентативен дел. За таа цел може да се употреби инструмент за земање мостри, со кој може да се врши разделување на четвртини или друга соодветна постапка за намалување на големината, но единиците од свежи растенија или цели јајца не треба се сечат или да се кршат. По потреба, во оваа фаза треба да се земат лабораториски идентични мостри или тие можат да се подготват со примена на алтернативната постапка што е опишана во членовите 15, 16, 17, 18 и 19 на овој правилник. Минималните големини, потребни за лабораториските мостри се дадени во Табелите 3, 4 и 5, во Прилог 1, на овој правилник.

Член 24

Лицето кое ги зема мострите треба да води записник за природата и за потеклото на партијата, нејзиниот сопственик, снабдувач или превозник, како и сите други релевантни информации.

Секое отстапување од препорачаниот метод треба да влезе во записникот.

Во прилог на секоја лабораториска идентична мостра треба да има потпишана копија од записникот и една копија треба да задржи референтот надлежен за земање мостри.

Копија од записникот за земањето на мострите треба да се даде на сопственикот на партијата или на претставникот на сопственикот, без разлика дали треба да им се достави лабораториската мостра.

Доколку записниците за земањето на мострите се во електронска форма, тие треба да се достават до истите примачи и се продолжува со истата контролна проверка.

Формата и содржината на записникот од став 1 на овој член е даден во Прилог 2, кој е составен дел на овој правилник.

Член 25

Лабораториската мостра треба да се стави во чист, инертен сад, кој пружа заштита од контаминација, оштетување и истекување.

Садот треба да е запечатен, безбедно етикетиран и во прилог на него треба да има записник за земањето на мострите.

Доколку се користи бар код, се препорачува да се достави и буквено-нумеричка информација.

Мострата треба да се испрати до лабораторијата колку што е можно побрзо.

При пренесување на мострата треба да се избегнува нејзино растурање, на пр. свежите мостри треба да останат во смрзната состојба.

Мострите од месо и живина треба да се замрзнат пред да се испорачаат, освен ако не се испратени до лабораторијата пред да се одмрзнат.

Член 26

На лабораториската мостра треба да и се стави единствен код, кој заедно со датумот на прием и големината на мострата треба да се запишат во записникот за земањето на мострата.

Делот од производот што треба да се анализира во однос на усогласеноста со МДНР т.е. аналитичката мостра, треба да се издвои колку што може попрактично. Кога нивото на резидуи треба да се пресметува за да се вклучат деловите што не се анализирани, тежините на издвоените делови треба да се запишат.

Член 27

Аналитичката мостра треба да се раздели и добро да се измеша за да се овозможи извлекување на репрезентативни аналитички порции.

Големината на аналитичката порција треба да се определи според аналитичкиот метод и ефикасноста на мешањето.

Методите на разделување и мешање треба да се запишат и не смеат да дејствуваат врз остатоците што се присутни во аналитичката мостра.

Аналитичката мостра треба да се обработи во специјални услови, онаму каде што е потребно, како на пример (на температура под нулата), за да се намалат надворешните влијанија.

Ако преработката може да влијае врз остатоците и кога практичните алтернативни постапки не се достапни, аналитичката порција може да се состои од цели единици или сегменти што се издвоени од целите единици.

Ако аналитичката порција се состои од неколку единици или сегменти, не е возможно таа да биде репрезентативна за аналитичката мостра и тогаш треба да се анализираат доволно идентични порции за да се посочи несигурноста на средната вредност.

Ако аналитичките порции треба да се чуваат пред анализите, методите и времетраењето на чувањето треба да се такви што нема да влијаат врз нивото на присутните резидуи.

Во согласност со барањата треба да се земат дополнителни порции за повторена анализа и анализа за потврдување.

Член 28

Шематските прикази за земање на мостри се дадени во Прилозите 3 и 4, кои се составен дел на овој правилник, се однесуваат на постапките за земање мостри опишани во овој правилник и се преземени од Документот CAC/GL 33-1999 од Codex Alimentarius Commission.

Член 29

Аналитичките резултати треба да произлезат од една или повеќе лабораториски мостри земени од серијата и примени во соодветна состојба за анализа.

Резултатите треба да се поткрепени со прифатливи податоци за контрола на квалитетот. Ако се открие дека резидуата ја надминува МДНР, треба со една или повеќе анализи, на една или повеќе дополнителни аналитички порции, земени од оригиналната лабораториска мостра, да се потврди идентитетот на резидуата и да се провери неговата концентрација.

МДНР се применува за комбинирана мостра.

Серијата е усогласена со МДНР кога аналитичкиот резултат не го надминува МДНР.

Кога резултатите на рефусната мостра го надминуваат МДНР, одлуката дека таа серија е неусогласена треба да ги земе во предвид:

- а) резултатите добиени од една или повеќе лабораториски мостри, ако е применливо и
- б) точноста и прецизноста на анализите, како што е укажано во податоците за потврдување и контрола на квалитетот.

Член 30

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 16-2998/3
26 септември 2011 година
Скопје

Директор,
Дејан Рунтевски, с.р.

Прилог 1

Табела 1
Минимален број на примарни мостри кои треба да се земат од серија

	Минимален број на примарни мостри кои треба да се земат од серија
а) Месо и живина	
Несомнителна серија	1
Сомнителна серија	Одредено согласно Табела 2
	Минимален број на примарни мостри кои треба да се земат од серија
б) други производи	
i) Производи, спакувани или рефус, за кои може да се претпостави дека се добро измешани или хомогени	1 (на пример, серијата може да се меша со помош на процес на гранулирање или производство)
ii) Производи, спакувани или рефус, кои може да не се добро измешани или хомогени	За производите кои се составени од големи единици, кои се примарни прехранбени материјали од единствено од растително потекло, минималниот број на примарни мостри мора да биде усогласен со минималниот број на единици кои се потребни за лабораториска мостра (види Табела 4)
или:	
Тежина на серијата, кг	
< 50	3
50 – 500	5
> 500	10
или:	
Број на конзерви, картони или други контејнери во серијата	
1 – 25	1
26 – 100	5
> 100	10

Табела 2

Број на примарни мостри земени по случаен избор кои се потребни за одредена веројатност од наоѓање најмалку една неусогласена мостра во серија на месо или живина, за случај на неусогласени резидуи во серија

Случаи на несоодветни остатоци во партијата	Минимален број мостри (no), потребни за да се открие несоодветен остаток со веројатност од:		
	90%	95%	99%
90	1	-	2
80	-	2	3
70	2	3	4
60	3	4	5
50	4	5	7
40	5	6	9
35	6	7	11
30	7	9	13
25	9	11	17
20	11	14	21
15	15	19	29
10	22	29	44
5	45	59	90
1	231	299	459
0,5	460	598	919
0,1	2 301	2 995	4 603

- Забелешки: а) Табелата предвидува земање на мострите по случаен избор.
 б) Кога бројот на примарните мостри, наведени во Табела 2 е околу 10% повеќе од единиците во целата партија, бројот на земените примарни мостри може да биде помал и треба да се пресметува на следниот начин:

$$n = no / ((1 + (no - 1)) / N)$$

каде што:

n = минимален број на примарни мостри што треба да се земат по = број на примарни мостри, дадени во Табела 2

N = број на единици што можат да дадат првична мостра, во една партија.

- в) Кога се зема една, единствена мостра, веројатноста за откривање на несоодветност е слична на случајот на несоодветни остатоци.

- г) За точни или алтернативни можности, или за друг случај на несовпаѓање, бројот на мостри што треба да се земат може да се пресмета од:

$$1 - p = (1 - i)^n$$

каде што p е веројатност и i е случајот на несоодветни остатоци во партијата (двете изразени како дробки, не како проценти), а n е бројот на мострите.

Табела 3
Месо и живина: опис на примарни мостри и минималната големина на лабораториските мостри

	Класификација на производи	Примери	Природа на примарната мостра што треба да се земе	Минимална големина на секоја лабораториска мостра
Примарни прехранбени производи од животинско потекло				
1.	Месо од цицачи <i>Забелешка:</i> за спроведување на МНО за пестициди растворливи во масти, мострите треба да се земат согласно со дел 2, подолу:			
1.1	Големи цицачи, цел или половина труп, најчесто < 10 кг	Говеда, овци, свињи	Цела или дел од дијафрагмата, дополнета со вратниот мускул, ако е потребно	0,5 кг
1.2	Мали цицачи, цел труп	Зајци	Цел труп или задни четвртини	0,5 кг по отстранување на кожата и коската
1.3	Делови од месо од цицачи, пресни, оладени/ замрзнати/пакувани	Четвртини, котлети, стекови, плешки	Цела единица/единици или дел од голема единица	0,5 кг по отстранување на коските
1.4	Делови од месо од цицачи, неспакувано, замрзнато	Четвртини, котлети	Или замрзнат дел земен од сад или цел (или делови) од парчиња месо	0,5 кг по отстранување на коските
2.	Масти од цицачи, вклучувајќи маст од труп <i>Забелешка:</i> Мострите од масти што се земени согласно со опишаното во деловите 2.1, 2.2 и 2.3 можат да се употребат за да се определи соодветноста на мастите или на целиот производ со соодветните МДНР			
2.1	Големи цицачи, за колење, цел или половина труп, најчесто ≥ 10 кг	Говеда, овци, прасиња	Бубрег, абдоминални или поткожни масти отсечени од едно животно	0,5 кг
2.2	Мали цицачи за колење, цел или половина труп, најчесто < 10 кг		Абдоминални или поткожни масти од едно или повеќе животни	0,5 кг
2.3	Делови од месо од цицачи	Нози, котлети, кремнадли	Или видлива маст, изрежена од единицата / единиците или цела единица/единици или делови од цела единица/единици, каде што маста не може да се изреже	0,5 кг 2 кг
2.4	Масни ткива од цицачи, неспакувани		Единици, земени со инструмент за земање мостри, од најмалку три места	0,5 кг
3.	Внатрешни органи од цицачи			
3.1	Дроб од цицачи, свеж, оладен или замрзнат		Цел дроб / дробови или дел од дроб	0,4 кг
3.2	Бубрег од цицачи, свеж, оладен, замрзнат		Еден или два бубрега од едно или две животни	0,2 кг

3.3	Срце од цицачи свежо, оладено, замрзнато		Цело срце / срца или ако е големо само комората	0,4 кг
3.4	Друг внатрешен орган свеж, оладен или замрзнат		Цела или дел од единица од едно или повеќе животни, или напречен дел, земен од замрзнат производ во неспакувана состојба	0,5 кг
4.	Месо од живина <i>Забелешка:</i> за спроведување на МДНР за пестициди растворливи во масти мострите треба да се земат согласно со дел 5, подолу:			
4.1	Птици, големи трупови >2кг	Мисирки, гуски, петли и шатки	Бутови, нозе и друго темно месо	0,5 кг по отстранување на кожата и коските
4.2	Птици со средна големина на труп 500 гр. — 2 kg	Пилиња, бисерки, млади пилиња	Бутови, нозе и друго темно месо од најмалку три птици	0,5 кг по отстранување на кожата и коските
4.3	Птици со мал труп труп < 500 гр.	Препелица, гулаб	Трупови од најмалку шест птици	0,2 кг од мускулното ткиво
4.4	Делови од птици, свежи, оладени, замрзнати, спакувани за продажба на мало и иа големо	Нозе, четвртини, гради и крила	Спакувани единици или индивидуални единици	0,5 кг по отстранување на кожата и коските
5.	Масти од цицачи, вклучувајќи маст од труп <i>Забелешка:</i> Мострите од масти што се земени согласно со опишаното во деловите 5.1, и 5.2 и можат да се употребат за да се определи соодветноста на мастите или целиот производ со соодветните МДНР			
5.1	Птици за колење, цели или делови од труп	Пилиња, мисирки	Единици од абдоминалната маст од најмалку 3 птици	0,5 кг
5.2	Делови од месо од птици	Нози, граден мускул	Или видлива маст, изрежена од единицата/единиците или цела единица/единици или делови од цела единица/единици,	0,5 кг 2 кг
5.3	Масно ткиво од птици во рефусна состојба		Единици, земени со алатка за земање мостри, од најмалку три места	0,5 кг
6.	Внатрешни органи од живина			
6.1	Јастиви внатрешни органи од живина, со исклучок на масен црн дроб од гуски и патки и слични производи со висока вредност		Единици од најмалку шест птици или напречен пресек од сад	0,2 кг
6.2	Масен црн дроб од гуски и патки и слични производи со висока вредност		Единица од една птица или сад	0,05 кг
Преработена храна од животинско потекло				
7.	Секундарни прехранбени производи од животинско потекло, сушени меса Добиени производи, наменети за конзумација, од животинско потекло, преработени животински масти, вклучувајќи преработени или извлечени масти Произведена храна (една состојка) од животинско потекло, со или без опаковка, средно или малку состојки како што се ароматизери, зачини и мирудии и која, вообичаено е претходно спакувана и			
	подготвена за конзумација, со или без готвење. Произведена храна (повеќе состојки) од животинско потекло, храната што се состои од повеќе состојки од животинско и растително потекло се вклучува тука доколку преовладуваат состојките од животинско потекло			
7.1	Цицач или птица, на делови, зготвени, конзервирани, сушени, стопени или поинаку	Шунка, колбас, мелено месо, пилешка паштета	Спакувани единици или репрезентативен напречен пресек од сад или единици (вклучувајќи сокови, доколку ги има)	0,5 кг или 2 кг Доколку содржината на маст е < 5 %

Табела 4
Производи од растително потекло: опис на примарни производи и минимална големина на лабораториските мостри

	Класификација на производи	Примери	Природа на примарната мостра која треба да биде земена	Минимална големина на секоја лабораториска мостра	
Примарни прехранбени производи од растително потекло					
1.	Сите свежи овошја Сите свежи зеленчуци вклучувајќи компир и шеќерна трска а со исклучок на билките				
1.1	Генерално, сите мали единици на свежи производи < 25 г	Зрнести производи, грашок, маслинки	Цели единици, или пакувања, или единици земани со помош на инструмент за земање мостри	1 кг	
1.2	Генерално, свежи производи со средна големина, 25 до 250 гр	Јаболка, портокали	Цели единици	1 кг (најмалку 10 единици)	
1.3	Генерално, свежи производи со голем обем > 250 гр	Зелка, краставици, грозје (грозд)	Цели единици	2 кг (најмалку 5 единици)	
2.	Варива	Грав, сушен; грашок, сушен		1 кг	
	Житарици	Ориз, пченица		1 кг	
	Јаткасти овошја кои растат на дрво	Со исклучок на кокос			1 кг
		Кокос			5 единици
	Маслодајни растенија	Кикирики		0,5 кг	
	Семиња за пијалоци и Слатки	Зрна кафе		0,5 кг	
3.	Билки	Свеж магнонос	Цели единици	0,5 кг	
		Друго, свежо		0,2 кг	
	<i>(за сушени билки види дел 4 од оваа табела)</i>				
	Зачини	Сушени	Цели единици или земени со инструмент за земање мостри	0,1 кг	
Преработена храна од растително потекло					
4.	Секундарни прехранбени производи од растително потекло, сушени овошја, зеленчуци, билки, хмељ, мелени житни производи Добиени производи од растително потекло, чаеви, билни чаеви, растителни масла, сокови и разни производи, на пр. преработени маслинки и цитрусна меласа Произведена храна (една состојка) од растително потекло, со или без опаковка, средно или малку состојки како што се ароматизери, зачини и мирудии и која, вообичаено е претходно спакувана и				

подготвена за конзумација, со или без готвење				
4.1	Производи со висока вредност на единица		Пакувања или единици земени со инструмент за земање мостри	0,1 кг
4.2	Производи во цврста рефусна состојба	Хмељ, чај, билен чај	Пакувања или единици земени со инструмент за земање мостри	0,2 кг
4.3	Други производи во цврста состојба	леб, брашно, сушено овошје	Пакувања или единици земени со инструмент за земање мостри	0,5 кг
4.4	Производи во течна состојба	Растителни малса, Сокови	Пакувања или единици земени со инструмент за земање мостри	0,5 л or 0,5 кг

Табела 5
Јајца и производи од млеко: опис на примарни мостри и минимална големина на лабораториските мостри

	Класификација на производи	Примери	Природа на примарната мостра која треба да биде земена	Минимална големина на секоја лабораториска мостра
Примарни прехранбени производи од животинско потекло				
1.	Јајца од живина			
1.1	Јајца со исклучок на препелица и слично		Цели јајца	12 цели јајца од кокошка, 6 цели јајца од гуска или јајца од патка
1.2	Јајца, препелица и слично		Цели јајца	24 цели јајца
2	Млако		Цели единици, или единици земени со инструмент за земање мостри	0,5 л
Преработена храна од животинско потекло				
3.	<p>Секундарни прехранбени производи од животинско потекло, секундарни млечни производи како што се: обезмастено млеко, кондензирано млеко и млеко во прав</p> <p>Добиени производи наменети за консумација, кои се од животинско потекло, млечни масти, добиени млечни производи како што се: путери, путер-масла, кремове, крем во прав, казеини, итн.</p> <p>Произведена храна (од една состојка) од животинско потекло, произведени млечни производи како што се јогурти, сирења</p> <p>Произведена храна (од повеќе состојки) од животинско потекло, произведени млечни производи (вклучувајќи производи со состојки од растително потекло, во кои доминира состојката/состојките од животинско потекло како што се: производи од преработено сирење, подготовки од сирење, ароматизиран јогурт, засладено кондензирано млеко</p>			
3.1	Млеко во течна состојба, млеко во прав, кондензирано млеко и павлаки, млечни сладоледи, крем, јогурти		Спакувани единици или единици земени со инструмент за земање мостри	0,5 л (течност) или 0,5 кг (цврста состојба)
	<p>i) Пред да се земаат мостри од кондензираните млека и кондензираните павлаки во рефус, тие треба целосно да се измешаат – да се иструга залепениот материјал од страните или дното на садовите и добро да се измеша. Треба да се земат околу 2-3 литри и повторно да се измешаат пред да се земе лабораториската мостра.</p> <p>ii) Од млекото во прав во рефус мострата треба да се зема стерилно, со минење со сува дупчалка низ правот, во еднакви интервали.</p> <p>iii) Павлаките во рефус треба целосно да се измешаат со помош на перка, но треба да се избегне создавање пена, кајмак или масло</p>			
3.2	Путер и путер-масла	Путер, сурутка, маргарин со ниска масленост, обезводнети	Цели или делови од единица/единици, земени со инструменти за земање мостри	0,2 кг или 0,2 л.
3.3	Сирења, вклучувајќи преработени сирења			
	Единици 0,3 кг или повеќе		Цели единици или единици	0,5 кг

	Единици < 0,3 кг		пресечени со инструмент за земање мостри	0,3 кг
	Забелешка: Од сирењата со кружна основа мострите се земаат со правење на два реза во насока од центарот. Од сирењата со правоаголна основа мострите треба да се земаат со правење на два паралелни реза од страните			
3.4	Производи од јајца во течна, замрзната или исушена состојба		Единици земени асептично со инструмент за земање мостри	0,5 кг

Република Македонија
Агенција за храна и ветеринарство

- Подрачна единица _____ -

Бр. _____
_____ 201_ година

Прилог 2

ЗАПИСНИК

за земање примерци од храна, производи и материјали што доаѓаат во контакт со храна согласно Законот за безбедност на храната (Службен весник на РМ бр. 157/2010 и 53/2011)

Составен на ден _____ 201_ година, во објектот _____
во _____ на ул. _____ бр. _____
со кој стопанисува _____
Присутно лице е _____ должност _____
_____, живее на ул. _____ бр. _____ во _____

Име на храната или производот од која се зема мостра	
Цел на земањето на мостра :	Вид на анализа:
1. Анализа	1. микробиолошки критериуми
2. Повторна анализа (суперанализа)	2. микотоксини
	3. тешки метали
	4. други контаминенти (нитрати, диоксици, ПАХ и др.)
	5. резидуи од пестициди
	6. резидуи од ветеринарни лекови
	7. состав на производот
	8. друго _____
Име на сопственикот на храната / производите	
Име на производителот на храната / производите	
Потекло на храната / производите	
Храната / производите се набавени	Од _____
Точно време на земањето на мострата	На _____ 201_ год часот _____ мин _____
Дата на производство	
Сериски број на производот	
Количина на храната или производите од кои е земена мострата	
Број на примероците и количината на земените примерци	Број _____ количина _____
Опис на стоката од која е земена мостра	
Начин на земање на мостра	а) оригинално пакување б) со алтиска
Начин на складирањето или чувањето на стоката	
Назначување на другите околности што би можеле да бидат од значење при давањето мислење за безбедноста	

Земните примерци се прописно запечатени со службениот печат на Агенцијата за храна и ветеринарство во присуство на странката.

Примерокот на производите или храната, од која е земена мострата во количината од _____ кгр _____ парчина, според приложениот список, забранет е до дојдувањето на резултатите врз основа на резултатите од конитувањето.

Стоката е оставена на чување кај _____

Странката побара да биде земена мостра за повторна анализа (суперанализа) **ДА** **НЕ**

Записникот е составен во три примероци, од кои еден е предаден на странката што присуствувала на земањето на мострата, а два примерока се задржани за потребите на Агенцијата за храна и ветеринарство.

ПОТПИС

на странката што присуствувала
при земање на мостра

МП

ПОТПИС

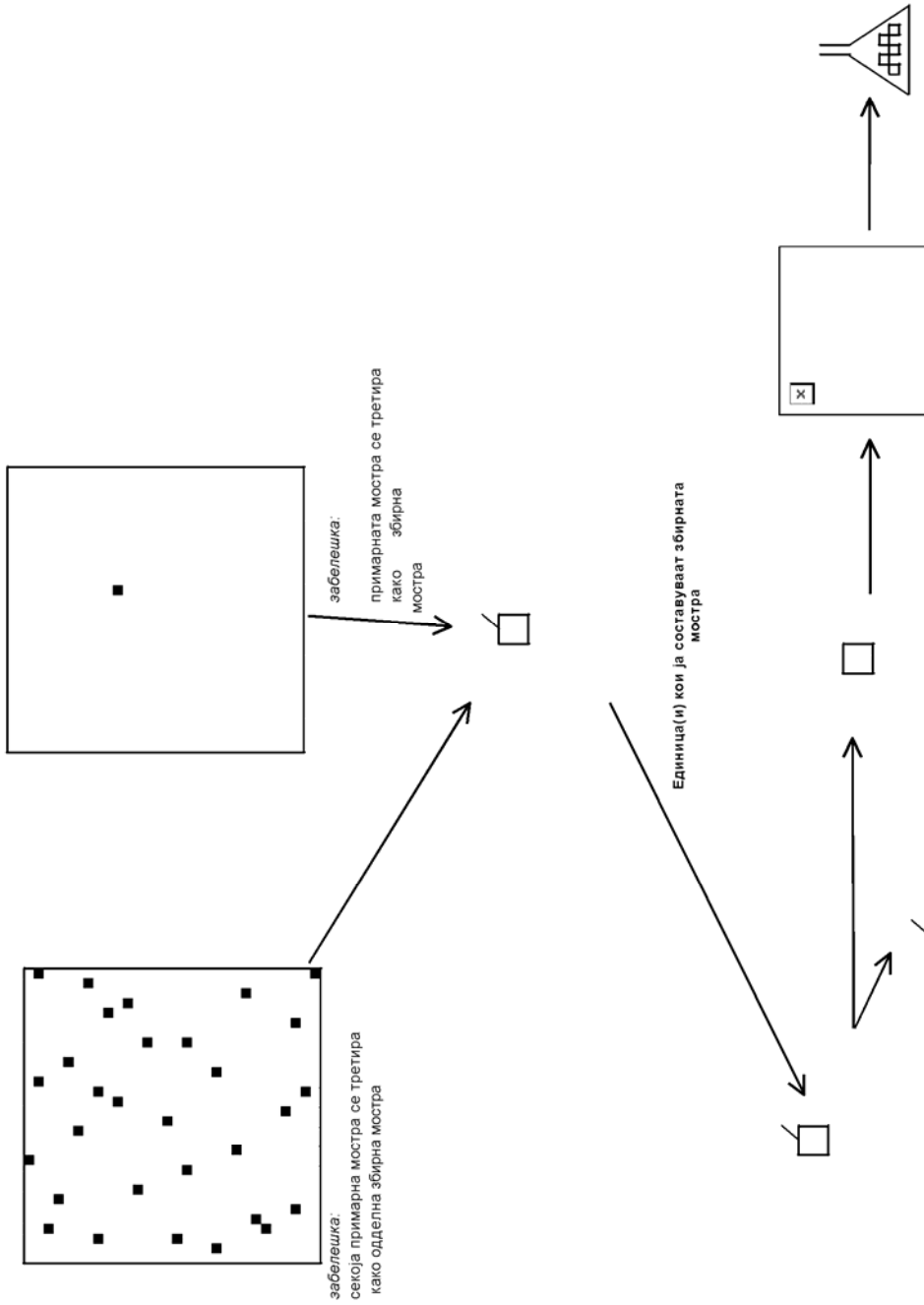
на државниот инспектор за храна
или на официјалниот ветеринар

Прилог 3

Шематски приказ на земање мостри од месо и живина

Серија и примарни мостри од сомнително месо или живина: примарните мостри се земени од поголем број случајно одбрани позиции (табели 1, 2 и 3)

Серија и примарни мостри од несомнително месо или живина: примарната мостра е земена од случајно одбрана позиција (табели 1 и 3)

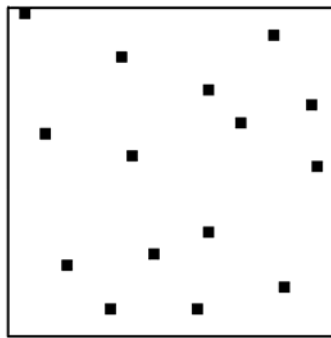

Прилог 4

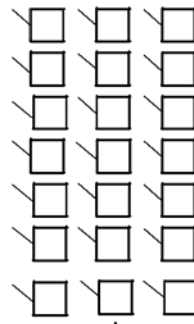
Шематски приказ на земање мостри од производи што не се месо и живина

Серија или примарни мостри од било кои други производи:

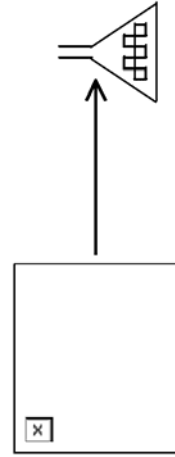
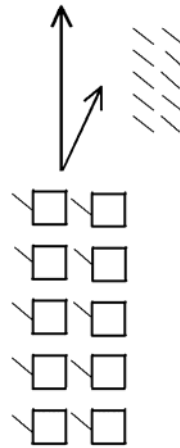
- 1, 3, 5, 10 или 15 примарни мостри се земени од еднаков број случајно одбрани позиции (табела 1, 4 и 5)

забелешка: примарните мостри се комбинирани за да ја формираат збирната мостра

Единици од кои е составена збирната мостра
забелешка: кога лабораториските мостри се подготвуваат директно од серијата, збирната мостра е концептуалниот збир на лабораториските мостри

Лабораториска мостра (1 или повеќе) Делови кои не се анализираат Делумно подготвена аналитичка мостра Целосно подготвена аналитичка мостра Аналитичка порција (1 или повеќе)

(¹) Прилог 1 од Правилникот за општи барања за безбедност на храната („Сл. весник на РМ“ бр. 118/05) е усогласен со Анекс II од Директивата на Советот 76/895/ЕЕС од 23 ноември 1976 за определување на максималните дозволени нивоа за резидуи од пестициди во и на овошјето и зеленчукот (CELEX број 31976L0895); Анекс II од Директивата на Советот 86/363/ЕЕС од 24 јули 1986 за определување на максималните нивоа на резидуи од пестициди во и на прехранбените производи од животинско потекло (CELEX број 31986L0363); Анекс II од Директивата на Советот 86/362/ЕЕС од 24 јули 1986 за определување на максималните нивоа на резидуи од пестициди во и на житарици (CELEX број 31986L0362); Директива на Советот 90/642/ЕЕС од 27 ноември 1990 за определување на максималните дозволени нивоа на резидуи од пестициди во и на одредени производи од растително потекло, вклучувајќи овошје и зеленчук (CELEX број 31990L0642).